

ชื่อโครงการวิจัย : โครงการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตำบล
บ้านแหวน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
The Community Participation on Curriculum Development of
Baan Waen, Hangdong District, Chiang Mai

ชื่อผู้วิจัย: นางทัศนพร ประภัสสร หัวหน้าโครงการ
นายอินแก้ว กันทะวงศ์
นายสมบุญ รอบรู้

ทุนอุดหนุนการวิจัย : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ระยะเวลาทำการวิจัย : ๑ ปี ๖ เดือน (ตั้งแต่ธันวาคม ๒๕๔๘ – ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นด้านวัฒนธรรมและอาชีพ
ในระดับชุมชน ๒) เพื่อศึกษาและส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
๓) เพื่อใช้กระบวนการจัดทำหลักสูตรชุมชนส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน โดยใช้ระเบียบวิธี
วิจัยแบบผสมผสาน คือ วิธีการวิจัยประยุกต์กับวิธีการวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
(Participatory Action Research)

ผลการวิจัยทำให้ได้หลักสูตรท้องถิ่นจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบ้านแหวน
จำนวน ๕ หลักสูตร คือ ๑) หลักสูตรดนตรีพื้นเมือง “สะล้อ” และ “ซึง” ๒) หลักสูตรการเดินทาง
ตกแต่งผลิตภัณฑ์ ๓) หลักสูตรการแกะสลักพระไม้ ๑๖ นิ้ว ๔) หลักสูตรการพ่อนหริภุญชัย และ
๕) หลักสูตรมัคคุเทศก์ชุมชน ฉบับภาษาอังกฤษ สำหรับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ
จัดการศึกษา พบว่า ชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ทุกขั้นตอนในรูปแบบที่แตกต่างกันไปตาม
สถานการณ์ สถานภาพ และความพร้อมของผู้เข้าไปมีส่วนร่วม ได้แก่ ขั้นตอนการศึกษาชุมชน
ขั้นตอนการจัดทำร่างหลักสูตร ขั้นตอนการทดลองใช้สูตร ขั้นตอนการวิพากษ์หลักสูตร และ
ขั้นตอนการคืนความรู้สู่ชุมชน นอกจากนี้ยังพบว่ากระบวนการจัดทำหลักสูตรของชุมชนสามารถ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนได้ เนื่องจากหลักสูตรท้องถิ่นมีเนื้อหาที่เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้คน และเยาวชนในท้องถิ่นในด้านการเตรียมข้อมูลของชุมชนที่จะนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวด้านการเตรียมการใช้ภาษาต่างประเทศ และการเป็นเจ้าบ้านที่ดี และยังเป็นการฝึกอาชีพด้านการทำผลิตภัณฑ์ต่างๆให้กับเยาวชนเพื่อขายเป็นของที่ระลึก หรือแสดงศักยภาพของชุมชน รวมถึงการร่วมกันอนุรักษ์วิถีชีวิต ภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้เป็นที่ยึดดูใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชมอีกด้วย

ผลที่ได้รับจากการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น คือ กระบวนการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นทำให้เกิดกิจกรรมพัฒนาเยาวชนด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ทุกฝ่ายเกิดการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของชุมชน เกิดความตระหนัก และมีจิตสำนึกที่ดีในท้องถิ่นของตนเอง เกิดพลังร่วมกันระหว่างผู้นำชุมชน พลังของชุมชน และทุนในชุมชนมาใช้ในการจัดการศึกษา ผู้นำชุมชนกับผู้บริหารโรงเรียน ความชัดเจนด้านนโยบายการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่น และดำรงไว้ซึ่งความเป็นตัวตนของท้องถิ่นเอง

ข้อเสนอของการวิจัย คือ การจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่น จะต้องมีการวางแผนร่วมทุนฝ่ายที่เกี่ยวข้องและทุกขั้นตอน จะต้องมีการเตรียมความพร้อมโดยการให้ความรู้ในการจัดการศึกษาของชุมชนก่อน โดยเฉพาะกับผู้นำชุมชน และผู้บริหารในองค์กรของชุมชน และการจัดการศึกษาโดยใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือ และใช้ชุมชนเป็นฐานแหล่งการเรียนรู้ เป็นแนวทางที่จะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

โจทย์วิจัยที่ควรจะศึกษาต่อเนื่อง คือ ๑) การวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในชุมชนเพื่อจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ๒) การวิจัยและพัฒนาารูปแบบ การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาสำหรับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และ ๓) การวิจัยติดตามประเมินโครงการด้านการจัดศึกษาของชุมชน โดยองค์กรชุมชน

Research Tittle : The Community Participation on Curriculum Development of Baan Waen Hangdong District, Chiang Mai

Researchers : Mrs. Tassaneeporn Prapatsorn
Mr. In-Kaew KanTawong
Mr. Somboon Raubroo

Research Fund : The Office of National Research

Duration : December 2005 - May 2007

Abstract

This study has 3 objectives : 1) to construct participatory community curriculums dealing with community culture, local wisdom and profession, at Tambon Baan Waen, Hang Dong District, Chiang Mai Province 2) to study and support the community participation on community educational management, and 3) to encourage local tourism with the process of constructing community curriculum.

From the study, there are 5 participatory community curriculums were constructed: Folk music, “Salor and Sueng” ; Wood Carving of 16 inches Buddha Image; Product Decoration by “Dern Sen”; Hariphunchai Dance; and the English lessons on Community Guide for primary students. The study also reveals that community participation on community educational management can occur in different pattern at every management step : Community Study, Planning, Teaching, Curriculum Consideration, Evaluation of Student Achievement, Curriculum Evaluation, General management in school, and Research Result Feedback. The participation, however, depends on the people’s status, situation, and readiness at a certain time. The research results, moreover, show that the processes of the community curriculum development support and encourage community tourism in term of the data preparation for tourists, English language and how to be an impressive host. The culture and surrounding conservation and the souvenir preparation are also support eco-tourism. Furthermore, the career training from using local wisdom is the tourist interesting point.

The benefits gaining from the research are activities dealing with local wisdom for the youths’ personality development, community learning of educational management by community, good realization and spirit toward their own community, the strong empowerment among the community leader,

the people, the community fund and the school administrators, the clear policy to inherit local wisdom for the teachers and the school administrators.

The suggestions of the research are the community study must be planned every step with every community section and organization; the educational management training should be done with the community leaders, especially, educational management people of the district administrative office as a pre-process of the study; and the research based on community enhances community learning and is proved to be life long.

The further studies which are recommended are 1) the participatory action researches on knowledge management of local wisdom to construct local community curriculum. 2) the preparation model development on primary educational management for the people of the district administrative office. 3) the project evaluation on community educational management by own community.

